ଭକ୍ତ ରାମେ ଗୌଡ଼ା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି

ବନାମ

କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଇତ୍ୟାଦି

ଜାନୁଆରୀ 24, 1997

[କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଜି. ଟି. ନାନାବତୀ ନ୍ୟାୟାଧୀଶଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ :

କର୍ଣ୍ଣାଟକ ପ୍ରଶାସନିକ ସେବା (ସାଧାରଣ ନିଯୁକ୍ତି) ନିୟମ, 1977:

ନିୟମ 8 - ପଦୋନ୍ନତିରେ ସଂରକ୍ଷଣ - ନିୟମର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀତା - ବକେୟା ଖାଲି ପଦବୀ - ପୂରଣ କରିବା - ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ଯେ: ଯେକୌଣସି ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯିବ, ସେଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ସ୍ଥିର କରିବା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଆଧାରରେ ବକେୟା ଖାଲି ପଦବୀର ସମାଧାନ କରିବା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ବୈଧ ରହିବ - ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

*ବି.ଏସ୍. ଭାଦେରା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, **AIR (1969) SC 118**; ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭି.ଜେ. କୋମେଲିୟସ୍ ଇତ୍ୟାଦି, **AIR (1981) SC 1099**; ପି.ଡି. ଅଗ୍ରୱାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, **AIR (1987) SC 1676**; ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କର୍ମଚାରୀ କଲ୍ୟାଣ ସଂଘ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, **AIR (1990) SC 334**; ଆର.ଏଲ୍. ବଂଶଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, **AIR 1993 SC 978** ଏବଂ ଭି.କେ. ସୁଦ୍ ବନାମ ସଚିବ, ବେସାମରିକ ବିମାନ ଚଳାଚଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, **AIR (1993) SC 2285**, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।*

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା :ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 490-91/1997 ଇତ୍ୟାଦି ।

କର୍ଣ୍ଣାଟକ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ବାଙ୍ଗାଲୋରର ସଂଖ୍ୟା 3727/92 ଏବଂ 822/1993ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଶ୍ରୀ ଟି. ସୁଧା, ସୁଶ୍ରୀ ବିନା ଗୁପ୍ତା, ରମେଶ ସିଂହ ଏବଂ ଡି. କେ. ଗର୍ଗ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଭି. ଏନ୍. ଗଣପୁଲେ, ପି. ମହାଲେ, ଏ. କେ. ପଣ୍ଡା, ଆର୍. ପି. ୱାଧୱାନୀ, କେ. ଆର୍. ନାଗରାଜା ଏବଂ ଏସ୍. ଏନ୍. ଭଟ୍ଟ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା । ଆମେ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ ।

ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଆଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି, ଯାହା 29 ଏପ୍ରିଲ୍ 1994ରେ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 3727/82 ଏବଂ ବ୍ୟାଚ୍ ରେ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥିତି ହେଉଛି ଯେ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ପ୍ରଶାସନିକ ସେବା (ସାଧାରଣ ନିଯୁକ୍ତି) ନିୟମ, 1977 ଅନୁଯାୟୀ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ସରକାର ନିୟମ 8 ସଂଶୋଧନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିରେ ପ୍ରାବଧାନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଛନ୍ତି ।ଏହା ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଗଲା :

"8. ନିଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ପଦବୀ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା :ନିୟମ 9 ର ଉପ-ନିୟମ (3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ନିଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ପଦବୀ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି, ପଛୁଆ ଜନଜାତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିବ, ଯାହା ଭାରତ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16 ର ଖଣ୍ଡ (4) ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇପାରେ।"

ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 335 ସହିତ ସୁସଙ୍ଗତ ଭାବରେ, ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜନଜାତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16 ର ଖଣ୍ଡ (4) ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ ସଂରକ୍ଷଣ ମାଧ୍ୟମରେ ପଦୋନ୍ନତି ମାଧ୍ୟମରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଛି ।ଏପ୍ରିଲ 1, 1992ର ଅନ୍ୟ ଏକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଗଲା :

"ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, କୌଣସି ସେବା କିମ୍ବା ପଦବୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିଯୁକ୍ତି ନିୟମରେ ଯେକୌଣସି ବିଷୟ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ପଦୋନ୍ନତି କୋଟାରେ ବକେୟା ଖାଲି ପଦବୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ ଏବଂ 27 ଏପ୍ରିଲ, 1978ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ ।"

ଟିପ୍ପଣୀ :ବକେୟା ଖାଲି ପଦବୀ ଅର୍ଥ ହେଉଛି 27 ଏପ୍ରିଲ, 1978ରୁ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ଗ୍ରୁପ-A ପଦବୀର ସର୍ବନିମ୍ନ ବର୍ଗର ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ପ୍ରଣାଳୀ ଅଧୀନରେ ଉପଲବ୍ଧ ଖାଲି ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାର ପରିମାଣ ।

ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ସରକାର 27 ଏପ୍ରିଲ୍ 1978ଠାରୁ ପଦୋନ୍ନତି କୋଟାରେ ବକେୟା ଖାଲି ପଦବୀ ସମେତ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜନଜାତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଛୁଆ ବର୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ପଦବୀ ପୂରଣ କରିବାର ନୀତି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରାବଧାନକୁ ପିଛିଲା ପ୍ରଭାବ ସହିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସ୍ଥାୟୀ ନୁହେଁ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ *ବି.ଏସ୍.ଭଦେରା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ,* AIR (1969) SC 118 ମାମଲାରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ବୈଧାନିକ ପ୍ରକୃତିର ଏବଂ ତେଣୁ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପିଛିଲା ପ୍ରଭାବ ସହିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇପାରିବ । ସମାନ ନୀତିକୁ ଅନେକ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା, ଯଥା, *ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭି.ଜେ. କର୍ଣ୍ଣେଲିୟସ୍ ଇତ୍ୟାଦି,* AIR (1981) SC 1099, P.D. *ଅଗ୍ରୱାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ୍ ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ,* AIR (1987) SC 1676, *ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କର୍ମଚାରୀ କଲ୍ୟାଣ ସଂଘ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ,* AIR (1990) SC 334, ଆର୍.ଏଲ୍. *ବଂଶଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ,* AIR (1993) SC 978 ଏବଂ *ଭି.କେ. ସୁଦ୍ ବନାମ ସଚିବ, ବେସାମରିକ ବିମାନ ଚଳାଚଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ,* AIR (1993) SC 2285 । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ମତ ଯେ ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ପିଛିଲା ପ୍ରଭାବ ସହିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ତାହା ପୂର୍ବଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରୁ ବେଆଇନ ଏବଂ ଅସମର୍ଥନୀୟ । ନିୟମଟି ଆଉ ଏକ କାରଣ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା, ଯଥା, ନିୟମଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରାନଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ଅସ୍ତିତ୍ୱହୀନ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନଟି କ୍ଷମତାତୀତ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ନୁହେଁ

। ନିୟମଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବାକୁ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ନାହିଁ । କେବଳ ଯେହେତୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀଗୁଡ଼ିକ ସେହି ପଦ୍ଧତିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯେପରି ବକେୟା ଖାଲି ପଦବୀ ପୂରଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, ତେଣୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମ 8ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନ ଅବୈଧ ହୁଏ ନାହିଁ । ସର୍ବୋପରି, ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ସରକାରଙ୍କୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16 (4) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେଉଁଥିରେ କିପରି ବକେୟା ଖାଲି ପଦବୀ ପୂରଣ କରିବାକୁ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା, ବକେୟା ଖାଲି ପଦବୀ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତି-ଶପଥପତ୍ର ସହିତ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବା ସାଧାରଣ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ସମେତ ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ମତ ଯଥାର୍ଥ ନୁହେଁ ।ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 16 (4) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜାରି ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଯେକୌଣସି ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯାଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଏବଂ ଏଥିରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ବକେୟା ଖାଲି ପଦବୀର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଥିବା 11 ଜଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମାୟୋଜନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ବୈଧ ରହିବ । ସମସ୍ତ ପଦୋନ୍ନତି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସାଧାରଣ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବର୍ଗର ସଂରକ୍ଷିତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉପରୋକ୍ତ ଉପଯୋଗୀତା ଏବଂ ସମାୟୋଜନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଆଦେଶ ପାଇବା ତାରିଖରୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉପରୋକ୍ତ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଜି. ଏନ୍. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।